

Reinhardt professzor a szegedi ünnepi játékokról

„Madách remekműve, az Ember tragédiája kiválóan alkalmas arra, hogy szabadtéren előadják és ha Szeged komolyan megvalósítja ezt a tervet, akkor világhírvé válik” — mondja a világ legnagyobb rendezője

Reinhardt legtehetségesebb növendéke, a magyar származású Nagy Elemér elkészítette már az Ember tragédiája szabadtéri szcenáriumát és azt a Délmagyarország útján felajánlja a városnak

Salzburg, 1931. augusztus.

Előttünk a világ legszebb panorámája, égbe nyúló havasok, azoknak alján szigetekkel az ólén mesébe illő tó, lótuszvirágok usztkálnak a hattyúk mellett és fáradt fűzfák szomorú ágai nyulnak a gleccserek vizének kékes-fehér habjaiba. Mögöttünk Salzburg egykori uralkodó hercegének relikviája, a Leopoldskroni kastély és szemében velem a Leopoldskroni kastély és szemében velem a Leopoldskroni kastély égnek a kandelaberekben és a lakások kopintóval járnak körül a parkban. Csak a fantázia és csak Reinhardt rendezői zsenije képes alkotni olyant, mint a Leopoldskroni kastély. Erről a tündérvilágról külön kell írni.

Aranyos ragyogása a keskeny holdnak behull a tóba és hátul a parkban hangosan rikollanak Afrika madarai, amiket az őserdőből hoztak el ide a Sziámban kiűzött Amorszobrok neszelenül a vízen és ide hallatszik egy öreg templom tornyának komor harangütése. Hangtalan szolgák magasra tartott kandelaberek a kezükben mondatják az utat és allén keresztül az ujonnan érkezőknek és a vastag fakérgébe vágott régi monogramokat beleperte már a moha, meg az idő. Finom porcelláncsészekben, amik Versaillesből kerültek el a kastélyba, kávét tesznek elénk a márványasztalra és mi Szegedről beszélgetünk...

„Szeged nevét ismerni fogja az egész világ...”

Ismerem jól az Ember tragédiáját, sokat foglalkoztam vele, volt idő, amikor komolyan gondoltam arra, hogy megrendezem, — mondja a Professzor. Én nem szabadtéri előadásban akartam színrehozni Madách remekét, hanem egyik berlini színházban, a Schauspielhausban.

„Szabadtéri előadásra az Ember tragédiája kiválóan alkalmas. Gyönyörű dolgot lehet vele csinálni.

Bármennyire megtisztelő lenne is rám Szeged város ajándata, hogy én rendezem az előadást, ezt nem vállalhatom. Nekem hét színházam van Berlinben, egy színházam Bécsben, színházam a költőn Londonhoz, Rigához, Stockholmhoz és nem utolsósorban Salzburghoz, lélekzení se érek rá és bármennyire is szívesen fekszik egy ilyen hatalmas inszenírozás, nem vállalkozhatom rá, mert elvégre mégis csak egy ember vagyok.

Az azonban üzenem Szegednek: minden körülmények között csinálja meg a dolgot. Ha Szeged ezt megcsinálja, akkor világhírűvé válik és nevét ismerni fogja az egész világ.

Megkérdezem a professzortól, — hogy miért, erről majd később szöveg —: Milyen rendezőnek tartja a magyar Nagy Elemért? — Legkedvesebb asszisztensem. Én fedeztem őt fel. Szentiványi István. Hihetetlen jót állt előtte. A bécsi Nationalbibliothek Theatersammlungjában az idén kiállította a Szentiványi álom színház rendezésének terveit. Ezek általános feltűnést keltettek és Bécs város egyedül ezt az egy tervet vásárolta meg. Nagy Elemért én alkalmasnak tartom a legnehezebb színházi feladatnak megoldására.

Búcsúzunk. Szinte furcsának tűnik fel, hogy ebből a középkori kastélyból autón kell a városba szaladnom. Magyarul szól a soffőr: hova tetszik, Reinhardt soffőrje a pozsonyi Horvát István...

A Madách-szenárium

A Caffe Bazarban már vár rám az a fiatal ember, akinek a mai estét szenteltem. Hihetetlenül érdekes társaság az asztaloknál.

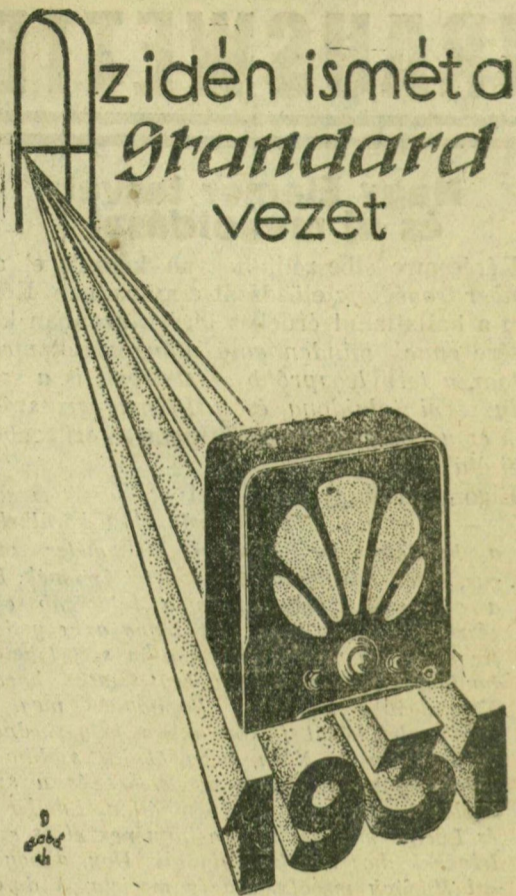
Csupa világhíresség. Az egyik sarokban Janing, a másikban a milánói Scala igazgatója, signor Lucon, emitt Moissi, amott Molnár Ferenc. A tokiói opera japán direktora Frantz Schalk-kal, a kiváló bécsi dirigenssel és Dohnányi Ernővel. És a hatalmas, terebélyes fa alatt egy kicsinyke magyar kolónia. Dénes György, Reinhardt legtehetségesebb színésze, Rajter Ferenc, karmesteri kezűsain, aki most a Mozarteum karmesteri kizetésén tart előadásokat, dr. Zádor, egy Bécsben élő magyar zenekritikus, dr. Sperr, Hilda, aki a Festspiel propandájának nagy részét intézi, Ujhelyi Nándor, aki most érkezett meg Algirból és londoni premierjére készül és Nagy Elemér, a Reinhardt-seminárium rendező asszisztense. Vele akarok beszélni.

Zilahi Baba, Zilahi Dezsőnek, a székesfőváros idegenforgalmi hivatala igazgatójának a lánya figyelmeztetett arra, hogy ez a székely fiatalember elkészítette Madách örökműve remekének színházi szcenáriumát. Mielőtt idejöttem volna, érdeklődtem színházi embereknél, hogy ki is ez a Nagy Elemér. Megtudtam, hogy Reinhardt fedezte fel őt és viszi magával mindenfelé az útjain. A fiatal ember mindössze huszonhat esztendőes még, de azok, akikkel beszéltem, a legnagyobb zseninek tartják. Pesten végezte a filmművészetét főtiskolát. Pesten végezte a filmművészetét is járt és pár évvel ezelőtt már rendezője volt a Belvárosi Színháznak. Klebelsberg Kunó gróf helyezte el aztán Bécsben a Collegium Hungaricumban és valahogyan Reinhardt elé került. Elvégezte a professzor híres szemináriumát és ott maradt asszisztensnek. A Szentiványi álom most az ő szcenárium alapján rendezik meg most majd a Nagy Reinhardt. Hát

A megrendezésnek, a szcenáriumnak, a zenei aláfestésnek, az összhatásnak olyan majestétiikusnak kell lenni, hogy élvezhessék a darabot azok is, akik nem beszélnek az én hazám nyelvén.

— Azt hiszem, hogy az én szcenáriumommal elértem ezt a célt.

— És szentül meg vagyok győződve arról, hogy ha Szegeden a döntés előtt, amelyet ismerem és amelyet a legalkalmasabbnak tartok ennek a feladatnak a megoldására, megrendezi az Ember tragédiája szabadtéri elő-

Standard 2a
Hangszóróval egybeépített
nagyteljesítményű 2+1 csöves
váltóáramú rádió

ez a Nagy Elemér...

Félrevonulunk. Megkértem rá, mesélje el nekem, milyenek képzeli el az Ember tragédiáját a szegedi dóm előtt. Felragyog az arca, a szeméi szinte elégnek a tűzben, ami belőlük kitör. Rajongó hittel beszél az ideáljáról.

— Idekint annyira szeretnek, annyira becsülnék, hogy szinte nem is értem. De a szívem hazavágynak. Én az Ember tragédiájának a szcenáriumát elkészítettem, meg vannak a terveim, a rajzaim, a darabot külföldön akartam szabad téren kihozni, de ha a szívemre hallgatok, akkor elmegyek vele haza.

A lelkemet, a szívemet, a Reinhardt mellett töltött hosszú időt, a Jedermann előadásainak minden leszűrt tanulságát, mindenképp előtt azonban a nagy alkotó szellemét vittem bele a munkámba.

Madách tragédiája nem való a színházra. Ezt csak a térben lehet megoldani. Madách tragédiáját élvezhetővé tenni azoknak is, akik nem tudnak magyarul.

adásait és megfelelő propagandával készíti elő annak útját a külföldön, akkor

a szegedi szabadtéri előadások látogatottság tekintetében vetekedni fognak a salzburgival. Szeged világhírű lehet.

**HA MÉG NEM VETT,
ugy siessen Szegszárdy bőröndöshöz,**

mert olcsó árusítási akciója már csak rövid ideig tart!

Vásároljon retikült, bőröndöt
és mindennemű bőrdíszmüveget!

**Uzlet: Gróf Apponyi Albert ucca 11.
Kárász ucca 14.**